

Kravspecifikation för certifiering av Byggarbetsmiljösamordnare

- **BAS-P för planering och projektering**
- **BAS-U för utförandet av ett byggnads- eller anläggningsarbete**

Detta dokument är framtaget av Samrådsgruppen för certifiering av Byggarbetsmiljösamordnare¹

Bakgrund och syfte med certifieringen

Inom bygg- och anläggningsbranschen sker många olyckor, ibland med dödlig utgång. Arbetsmiljöaspekterna och riskerna behöver lyftas fram tydligare. Inom byggbranschen är varje bygg- eller anläggningsarbete ett eget projekt som avslutas när bygget är färdigt. Detta medför att organisationer och arbetsplatser är tillfälliga och skapas och avslutas ofta.

Enligt nya regler i arbetsmiljölagen, som gäller fr o m 1 januari 2009, ska Byggherren för varje byggprojekt utse en lämplig BAS-P och en lämplig BAS-U. För att vara lämplig ska den utsedda BAS-personen ha den utbildning, kompetens och erfarenhet som behövs för att kunna utföra de uppgifter som åligger denne enligt Arbetsmiljölagen och AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete med ändring AFS 2008:16. Byggherren ska kunna styrka BAS:s kompetens och lämplighet. Kravet på utbildning gäller fr o m 1 januari 2010.

Fr o m 1 januari 2009 ska byggherren utse BAS för alla pågående projekt och alla kommande, inkl fastighetsunderhåll. Byggherren ska kunna styrka BAS:s kompetens, exempelvis genom personcertifiering.

I ett projekt får det samtidigt aldrig finnas mer än en BAS-P respektive BAS-U. Däremot kan rollen ges till olika fysiska eller juridiska personer i olika skeden. En BAS kan alltså vara en fysisk eller en juridisk person. Vid stora projekt kan det behövas flera fysiska personer som sköter uppgiften genom att projektet delas upp i delar. Om arbetet bedrivs i flera skift, kan också flera fysiska personer behövas som sköter uppgiften. Om flera fysiska personer används för att sköta BAS-uppgiften, ska alla ha BAS-kompetensen. Vid behov kan BAS anlita en arbetsmiljöexpert för en viss fråga där BAS inte själv har tillräcklig kompetens. Respektive BAS ska ansvara för övergripande arbetsmiljöfrågor och riskbedömningar samt samordna arbetsmiljöarbetet.

Enligt Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska BAS ha den utbildning, kompetens och erfarenhet som behövs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Syftet med certifieringen är att ett oberoende certifieringsorgan utifrån definierade krav på allmän teknisk kunskap, yrkeserfarenhet, lämplighet för uppgiften och dokumenterad kunskap genom prov kan styrka att en person har relevanta kvalifikationer. Detta kan göra det lättare för en byggherre att utse en lämplig BAS.

¹ Samrådsgruppen består fn av representanter från: Arbetsmiljöverket, Banverket, Vägverket, WSP, DNV, Swedcert och SP SITAC

Kravspecifikation för certifiering av Byggarbetsmiljösamordnare

Inledning

1 § Denna specifikation innehåller kvalifikationskraven om sakkunskap och ackrediterad personcertifiering av byggarbetsmiljösamordnare enligt gällande utgåvor av STAFS, international standard ISO/IEC 17024 Conformity assessment – General requirements for bodies operating certifications of persons samt kompletterande IAF Guidance on the Application of ISO/IEC 17024.

Specifikationen ger förutsättning för att flera certifieringsorgan, oberoende av varandra, ska kunna utvärdera och bedöma sökandes kompetens så att de kommer fram till samma resultat.

Gällande specifikation med bilagor skall finnas på respektive certifieringsorgans hemsida

Behörighet vid certifiering

2 § Certifiering får lämnas för:

1. behörighet *Normal* för **mindre** flerbostadshus, kontorshus, industribyggnader, barnstugor och anläggningsprojekt
2. behörighet *Kvalificerad* för **större eller komplicerade** byggnads- och anläggningsprojekt

Anm. Med mindre anläggningsprojekt avses t ex anläggning av busshållplats.

Krav på allmän teknisk kunskap

3 § För att få behörighet *Normal* respektive *Kvalificerad* skall den sökande ha allmän teknisk kunskap från genomförd relevant teknisk utbildning, eller ha sammanlagt minst tio års dokumenterad yrkeserfarenhet inom relevanta meriterande områden enligt 4-7 §.

Exempel på godtagbar examen är

1. högskoleutbildning, motsvarande minst 80 poäng, med innehåll om bygg-, anläggnings- eller installationsteknik, eller teknisk utbildning med inriktning på arbetsmiljö
2. examen från relevant yrkesteknisk utbildning (KY), relevant ingenjörsexamen från tidigare fyraårigt tekniskt gymnasium,
3. examen från annan utbildning som bedöms som likvärdig, t ex utländsk utbildning.

Krav på erfarenhet av praktiskt arbete

Erfarenheten skall ha erhållits genom arbete inom bygg-, installations- eller anläggningstekniskt område till väsentlig del för den behörighetsnivå som certifieringen avser.

Kravspecifikation för certifiering av Byggarbetsmiljösamordnare

4 § BAS-P, behörighet *Normal*

För behörighet BAS-P *Normal* krävs dokumenterad erfarenhet av praktiskt arbete inom byggbranschen under minst fem år, varav minst tre år skall avse arbete med projektering och projekteringsledning.

Anm. Med arbete inom projektering och projekteringsledning avses arbete som innebär självständig handläggning av projekt.

5 § BAS-P, behörighet *Kvalificerad*

För behörighet BAS-P *Kvalificerad* krävs dokumenterad erfarenhet av praktiskt arbete inom byggbranschen under minst sju år, varav minst fem år skall avse arbete med projektering och projekteringsledning.

Anm. Med arbete inom projektering och projekteringsledning avses arbete som innebär självständig handläggning av projekt.

6 § BAS-U, behörighet *Normal*

För behörighet BAS-U *Normal* krävs dokumenterad erfarenhet av praktiskt arbete inom byggbranschen under minst fem år, varav minst tre år skall avse arbete inom produktionsledning eller byggledning.

Anm. Med arbete inom byggledning avses arbete i ledande ställning på en byggarbetsplats.

7 § BAS-U, behörighet *Kvalificerad*

För behörighet BAS-U *Kvalificerad* krävs dokumenterad erfarenhet av praktiskt arbete inom byggbranschen under minst sju år, varav minst fem år inom produktionsledning eller byggledning.

Anm. Med arbete inom byggledning avses arbete i ledande ställning på en byggarbetsplats.

Kravspecifikation för certifiering av Byggarbetsmiljösamordnare

Lämplighet för uppgiften

8 § Sökandes lämplighet för uppgiften skall styrkas med ett lämplighetsintyg, t ex från arbetsgivare eller uppdragsgivare. Det skall framgå att intygsgivaren anser att sökande är lämplig för de uppgifter som åligger **en certifierad byggarbetsmiljösamordnare**.

Anm. Lämplighetsintyget bör inte vara äldre än 1 år.

Kunskapsprov

9 § Den sökandes kunskap och kännedom om Arbetsmiljölagen, Arbetsmiljöförordningen, tillhörande föreskrifter, praktisk samordning samt grundläggande arbetsmiljökunskap, och dess tillämpning, skall kontrolleras genom skriftligt prov för sökt behörighet.

Anm. Kunskaperna kan ha förvärvats genom yrkeserfarenhet eller genom utbildning.

Kunskapskraven finns specificerade i Bilaga 2 – Kunskapskrav.

Tillåtna hjälpmedel på kunskapsprovet anges i Bilaga 1 – Litteraturlista.

Rapporteringskyldighet

10 § Byggarbetsmiljösamordnaren skall årligen inlämna rapport till certifieringsorganet med dels uppgift om genomförda och pågående uppdrag som byggarbetsmiljösamordnare, dels fortbildning avseende upprätthållande av ursprunglig kunskap samt ny kunskap inom de områden som certifieringen omfattar.

Certifieringens giltighet

11 § Certifiering av byggarbetsmiljösamordnare lämnas för en period av högst fem år.

Omcertifiering

12 § För att få ett nytt beslut om certifiering, i samband med att det tidigare beslutet går ut, skall en förnyad grundlig kunskapsprövning av sökandes kompetens utföras endast om särskilda skäl föreligger. I andra fall skall en förenklad kompetensprövning utföras. Lämplighet enligt 8 § skall dock alltid prövas.

Anm. Särskilda skäl kan vara att den sökande inte har arbetat i väsentlig omfattning som byggarbetsmiljösamordnare på den behörighetsnivå som certifieringen avser, riktlinje är 3 projekt.
Om den sökande inte arbetat i väsentlig omfattning skall alla ursprungliga certifieringskrav uppfyllas på nytt.

Återkallande av certifiering

13 § Har den certifierade uppvisat olämplighet för uppgiften, inte årligen rapporterat eller erhållit certifiering på felaktiga grunder får det organ som utfärdat certifieringen återkalla denna.

Anm. Olämplighet kan bestå i uppvisad oskicklighet vid utförande av arbetsuppgiften.

Bilaga 1- Litteraturförteckning

Kravdokument	Beteckning	Notering
Psykiska och sociala aspekter på arbetsmiljön	AFS 1980:14	
Skydd mot skada genom fall	AFS 1981:14	
Skydd mot skada genom ras	AFS 1981:15	
Bultpistol	AFS 1984:02	
Spikpistol	AFS 1984:03	
Ställningar	AFS 1990:12	
Kvarts	AFS 1992:16	
Arbete i slutet utrymme	AFS 1993:03	
Maskiner och andra tekniska anordningar	AFS 1993:10	Gäller t.o.m 2009-12-28
Belastningsergonomi	AFS 1998:01	
Byggnads- och anläggningsarbete	AFS 1999:03	
Första hjälpen och krisstöd	AFS 1999:07	
Kemiska arbetsmiljörisker	AFS 2000:04	
Arbetsplatsens utformning	AFS 2000:42	
Systematiskt arbetsmiljöarbete	AFS 2001:01	
Användning av personlig skyddsutrustning	AFS 2001:03	
Bergarbete	AFS 2003:02	
Besiktning av lyftanordningar	AFS 2003:06	
Stegar och arbetsbockar	AFS 2004:03	
Medicinska kontroller i arbetslivet	AFS 2005:06	
Vibrationer	AFS 2005:15	
Buller	AFS 2005:16	
Hygieniska gränsvärden	AFS 2005:17	
Härdplaster	AFS 2005:18	
Asbest	AFS 2006:01	
Användning av arbetsutrustning	AFS 2006:04	
Användning av lyftanordningar	AFS 2006:06	
Tillfälliga personlyft med kran eller truck	AFS 2006:07	
Sprängarbete	AFS 2007:01	
Maskiner	AFS 2008:03	Gäller fr.o.m 2009-12-29
Arbetsskador i byggverksamhet 2006, privat och offentlig verksamhet, Byggindustrins Centrala Arbetsmiljöråd	BCA 2007:01	
Arbetsmiljölagen	SFS 1977:1160	AML kap 1, 2, 3, 4, 6, 7
Arbetsmiljöförordningen	SFS 1977:1166	AMF §§ 2, 4, 15
Författningssamlingsförordningen	SFS 1976:725	
Schakta säkert - säkerhet vid schaktning i jord	H374	

Bilaga 2- Kunskapskrav

Kunskapskraven provas vid separata kunskapsprov för

1. Kunskap som är gemensam för BAS-P och BAS-U
2. Kunskap som är riktad till BAS-P
3. Kunskap som är riktad till BAS-U

Kunskapskraven för BAS-P och BAS-U är styrda av dokumenten i Bilaga 1 - Litteraturlista.
För BAS-P ligger fokus på projektering och planering och för BAS-U ligger fokus på utförandefasen.

Följande AFS berör främst BAS-U:

Bergarbete

AFS 2003:2

Buller

AFS 2005:16

Sprängarbete

AFS 2007:1

Vibrationer

AFS 2005:15